

EUROPEES PARLEMENT

2009 - 2014

Commissie internationale handel

210/0119(NLE)

17.1.2011

ADVIES

van de Commissie internationale handel

aan de Commissie ontwikkelingssamenwerking

inzake het voorstel voor een besluit van de Raad betreffende de sluiting van de overeenkomst tussen de Europese Gemeenschap en haar lidstaten, enerzijds, en de Republiek Zuid-Afrika, anderzijds, tot wijziging van de overeenkomst inzake handel, ontwikkeling en samenwerking (10297/2010 – C7-0190/2010 – 210/0119(NLE))

Rapporteur voor advies: Niccolò Rinaldi

PA_LegAVC

BEKNOPTE MOTIVERING

Zuid-Afrika's handelsbetrekkingen en ontwikkelingssamenwerking met de Europese Unie worden geregeld door de in oktober 1999 gesloten Overeenkomst inzake handel, ontwikkeling en samenwerking tussen de Europese Gemeenschap en haar lidstaten, enerzijds, en de Republiek Zuid-Afrika, anderzijds (TDC-overeenkomst). De overeenkomst is in 2000 ten dele uitgevoerd en in mei 2004, nog voordat de Commissie internationale handel was ingesteld, in haar geheel geïmplementeerd.

De oorspronkelijke TDC-overeenkomst met Zuid-Afrika viel derhalve onder de bevoegdheid van de DEVE-commissie. Tijdens de vorige zittingsperiode was de DEVE-commissie bevoegd voor de verslagen over twee aanvullende protocollen die voortvloeiden uit de toetreding van de nieuwe lidstaten.

De TDC-overeenkomst is een integraal akkoord tot instelling van een "vrijhandelszone". Zij heeft voornamelijk betrekking op het goederenverkeer, maar bevat ook bepalingen met betrekking tot diensten en investeringen, en strekt zich tevens uit tot andere zaken, zoals overheidsopdrachten, mededingingsbeleid en intellectuele eigendom. Aan de handelsbepalingen is een compleet budget voor ontwikkelingshulp gekoppeld.

De TDC-overeenkomst heeft ten doel Zuid-Afrika een betere markttoegang tot de EU en de EU toegang tot de Zuid-Afrikaanse markt te garanderen. Aan het einde van de TDC-transitieperiode zal ca. 95% van de Zuid-Afrikaanse export naar de EU volledig zijn geliberaliseerd, terwijl de meeste overige producten in het kader van het SAP in aanmerking komen voor voordelige tariefpreferenties.

Ter bescherming van kwetsbare sectoren in de economieën van beide partijen zijn bepaalde producten van de toepassing van de TDC-overeenkomst uitgesloten, terwijl andere slechts gedeeltelijk geliberaliseerd zijn. Voor de EU betreft het daarbij voornamelijk landbouwproducten, terwijl het voor Zuid-Afrika hoofdzakelijk gaat om industrieproducten, in het bijzonder bepaalde producten voor motorvoertuigen en een aantal textiel- en kledingartikelen.

De overeenkomst omvat een gedetailleerd pakket oorsprongsregels en bevat voorts een bilaterale vrijwaringsclausule met betrekking tot producten die kennelijk ernstige schade toebrengen of kunnen berokkenen aan de industrie van de andere verdragsluitende partij.

De TDC-overeenkomst omvat ook bepalingen die erop gericht zijn concurrentieverstorende praktijken tegen te gaan en voorziet voorts in de noodzaak adequate bescherming te bieden voor intellectuele eigendom. Bovendien voorziet de TDC-overeenkomst in nauwe samenwerking op een breed scala van terreinen die gerelateerd zijn aan het handelsverkeer, waaronder douanediensdiensten, het vrije verkeer van diensten en kapitaal, en de harmonisatie van regels en normen.

Sedert de inwerkingtreding van de TDC-overeenkomst is de EU-handel in goederen met Zuid-Afrika gestaag toegenomen. De EU is Zuid-Afrika's belangrijkste handelspartner: in 2009 had ca. 34% van de totale Zuid-Afrikaanse export de EU als bestemming, en was ca. 35% van de totale Zuid-Afrikaanse import afkomstig uit de EU.

In weerwil van de wereldwijde economische crisis die in datzelfde jaar toesloeg, bedroeg de waarde van de Zuid-Afrikaanse export naar de EU 14,96 miljard euro en die van de Zuid-Afrikaanse import vanuit de EU 16,1 miljard euro.

In de TDC-overeenkomst is ook een herzieningsprocedure opgenomen. Conform de artikelen 18 en 103 van de TDC-overeenkomst, die voorzien in herziening van de overeenkomst binnen vijf jaar na de inwerkingtreding ervan, heeft in 2004 een tussentijdse evaluatie plaatsgevonden, waarna de partijen hebben besloten de bepalingen van de overeenkomst te herzien.

In 2005 heeft de Samenwerkingsraad EU/Zuid-Afrika de grote lijnen voor de toekomstige herziening van de TDC-overeenkomst uitgezet, waarbij het met name gaat om verdere liberalisering van de handel, kleine aanpassingen in de titel betreffende ontwikkelingssamenwerking, bijwerking van de formulering van diverse bepalingen betreffende economische samenwerking en samenwerking op andere terreinen, en de toevoeging van nieuwe bepalingen inzake onder meer terrorisme, het Internationaal Strafhof, massavernietigingswapens, huurlingen en handvuurwapens.

De doorgevoerde aanpassing betreft geen belangrijke handelsgerelateerde aspecten omdat de herziening van de bepalingen inzake handel en aanverwante zaken was opgeschort in afwachting van de uitkomst van de onderhandelingen over de economische partnerschapsovereenkomst.

Uw rapporteur wil wel het belang onderstrepen van de relatie tussen Zuid-Afrika en de EU en de implicaties voor Zuid-Afrika indien de herziene TDC-overeenkomst niet zou worden geratificeerd of indien de ratificaties vertraging oplopen.

Het is namelijk zo dat de overeenkomst voor Zuid-Afrika bijzonder gunstig is. Zuid-Afrika en de EU zijn in 2007 een strategisch partnerschap aangegaan, in feite een beleidsprogramma ter flankering van de TDC-overeenkomst.

Er zijn met succes diverse samenwerkingsforums op hoog niveau ingesteld voor een aantal sectoren, zoals wetenschap en technologie, een en ander ter implementatie van verdere forums in weer andere sectoren, zoals douanesamenwerking en onderwijs.

Uw rapporteur spoort Zuid-Afrika ertoe aan zogenaamde in de TRIPS-overeenkomst ingebouwde flexibiliteitsvoorzieningen te gebruiken om essentiële geneesmiddelen tegen betaalbare prijzen te kunnen leveren, bijvoorbeeld middels dwanglicenties en het in artikel 30 van de TRIPS-overeenkomst bedoelde mechanisme, en onderstreept dat de EU niet moet aansturen op afspraken omtrent geneesmiddelengerelateerde TRIPS-plus-bepalingen die ten koste gaan van de volksgezondheid en de toegang tot geneesmiddelen, bijvoorbeeld betreffende het exclusieve gebruik van gegevens, octrooi-uitbreidingen en beperking van de motieven voor het opleggen van dwanglicenties.

De EU is een belangrijke strategische en handelspartner voor Zuid-Afrika, in die zin dat ongeveer een derde van de handel van Zuid-Afrika met de EU plaatsvindt. Zuid-Afrika is momenteel ook een van de slechts negen (waaronder ook Brazilië, India en China) strategische partners van de EU en de enige Afrikaanse staat die tot dusver een strategische partnerschapsovereenkomst met de EU heeft ondertekend.

Tevens zou uw rapporteur er met nadruk op willen wijzen dat er in de herziene delen van de TDC-overeenkomst niets controversieels is dat uitstel van ratificatie zou billijken.

Zuid-Afrika zal zich bovendien geconfronteerd zien met diverse opportuniteitskosten indien er geen ratificatie plaatsvindt of indien deze voor onbepaalde tijd wordt uitgesteld. Niet alleen kan uitstel de bestaande samenwerking tussen Zuid-Afrika en de EU verstoren, maar bovendien kan complete niet-ratificatie van de aanpassingen ten koste gaan van de potentieel gunstigere en intensievere samenwerking tussen de beide partners.

De Commissie internationale handel verzoekt de ten principale bevoegde Commissie ontwikkelingssamenwerking het Parlement voor te stellen zijn instemming te geven.

UITSLAG VAN DE EINDSTEMMING IN DE COMMISSIE

Datum goedkeuring	17.1.2011
Uitslag eindstemming	+: 22 -: 0 0: 0
Bij de eindstemming aanwezige leden	William (The Earl of) Dartmouth, David Campbell Bannerman, Daniel Caspary, Christofer Fjellner, Bernd Lange, Emilio Menéndez del Valle, Vital Moreira, Cristiana Muscardini, Niccolò Rinaldi, Helmut Scholz, Peter Šťastný, Keith Taylor, Iuliu Winkler, Pablo Zalba Bidegain
Bij de eindstemming aanwezige vaste plaatsvervanger(s)	Josefa Andrés Barea, Francesca Balzani, Catherine Bearder, José Bové, Salvatore Iacolino, Syed Kamall, Jarosław Leszek Wałęsa
Bij de eindstemming aanwezige plaatsvervanger(s) (art. 187, lid 2)	Elie Hoarau, Marietje Schaake